

BARANYA MEGYE 01. SZÁMÚ ORSZÁGGYÜLÉSI EGYÉNI VÁLASZTÓKERÜLETI
VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG

25/2022. (III.31.) számú határozata

A Baranya megye 01. számú Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottság a FIDESZ – Magyar Polgári Szövetség, valamint Kereszténydemokrata néppárt meghatalmazottja, [REDACTED] (a továbbiakban: Kifogástevő)] által benyújtott kifogás tárgyában meghozta a következő

határozatot.

A Baranya megye 01. számú Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottság a kifogásnak részben helyt ad, és megállapítja, hogy ismeretlen személy az érintett közvetlen megkeresésével megsértette a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény 149. §-a szerinti, közvetlen politikai kampány folytatására vonatkozó rendelkezését.

A Baranya megye 01. számú Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottság a kifogást egyebekben elutasítja.

A határozat ellen meghozatalától számított 3 napon belül az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet személyesen, levélben vagy elektronikus dokumentumként a Nemzeti Választási Bizottsághoz címzett fellebbezést nyújthat be a Baranya megye 01. számú Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottságnál (7621 Pécs, Széchenyi tér 1., e-mail: valasztas@ph.pecs.hu, telefax: 72/224-193) A fellebbezést úgy kell benyújtani, hogy az az legkésőbb 2022. április 3. napján 16.00 óráig megérkezzen. A jogorvoslati kérelem elektronikus dokumentumként való benyújtása esetén a kérelem benyújtójának jogi képviselője minősített elektronikus aláírásával látja el a kérelmet. Az elektronikus dokumentumként benyújtott kérelem mellékleteit oldalhú másolatban elektronikus okirati formába kell alakítani.

A fellebbezésnek tartalmaznia kell:

- a) a jogszabálysértésre történő hivatkozást,
- b) a fellebbezés benyújtójának nevét, lakcímét (székhelyét) és – ha lakcímétől (székhelyétől) eltér – postai értesítési címét,
- c) a kérelem benyújtójának személyi azonosítóját, illetve, ha külföldön élő, magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár nem rendelkezik személyi azonosítóval, a magyar állampolgárságát igazoló okiratának típusát és számát, vagy jelölő szervezet vagy más szervezet esetében bírósági nyilvántartásba-vételi számát.

A fellebbezés tartalmazhatja benyújtójának telefaxszámát, vagy elektronikus levélcímét, illetve kézbesítési megbízottjának nevét és telefaxszámát vagy

elektronikus levélcímét. A fellebbezésben új tények és bizonyítékok is felhozhatók. Az eljárás tárgyánál fogva illetékmentes.

INDOKOLÁS

I.

[A kifogás tartalma]

[1] Kifogástevő 2022. március 29. napján 15 óra 05 perckor személyesen eljárva kifogást nyújtott be a Baranya megye 01. számú Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: Bizottság) a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 2. § (1) bekezdés a) pontja szerinti választás tisztaságának megóvása, c) pontja szerinti esélyegyenlőség a jelöltek és jelölő szervezetek között, e) pontja szerinti jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapelveinek, valamint a Ve. tételes, 149. §-a szerinti, közvetlen politikai kampány szabályainak megsértése miatt.

[2] Előadása alapján a jogorvoslati kérelmében megjelölt, Baranya megye 01. számú választókerületében állandó lakóhellyel rendelkező személyt 2022. március 28. napján 14 órakor vezetékes telefonszámára a következő tartalmú, automatizált hívórendszer igénybevételeivel lebonyolított telefonhívás érkezett: *„Az ellenzéki összefogás nevében hívnak fel, és az kívánják tudomásomra hozni, hogy Orbán Viktor titkos paktumot kötött Putyinnal, hogy Magyarország innen támadja meg Ukrajnát. Ha ezt nem akarja, szavazzon az összefogásra. Ha egyezért ezzel, nyomja meg az 1-s gombot.”* Előadja, hogy érintett a személyes adatainak politikai tartalmú üzenetek továbbítására történő felhasználására nem járult hozzá.

[3] Kifogástevő álláspontja szerint az ellenzéki összefogás a közös listát és egyéni jelöltet állító DK, Momentum, MSZP, LMP, Párbeszéd és a Jobbik jelölő szervezet takarja, a telefonhívás tartalma alapján pedig a Ve. 149. § szerinti kampányeszköz.

[4] Előadása szerint az ellenzéki összefogás tagjai megtévesztéssel, hamis hír közlésével próbálják meg befolyásolni a szavazót, valótlan állításával befolyásolni a választás menetét, súlyosan megsértve ezáltal a választás tisztaságát és a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás elvét. A valótlan hír terjesztésével olyan közhangulatot akarnak kelteni, amely alkalmas arra, hogy választási ellenfelüket lejárássák, maguk iránt szimpátiát keltsenek.

[5] Jogorvoslati kérelmében továbbá az adatkezelés jogszerűségét vitatja, melyre tekintettel az információs önrendelkezési jogról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.), valamint az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: Eht.) több rendelkezését citálja. Álláspontja szerint a választópolgárok hozzájárulása nélküli telefon-hívások jogsértőek. Véleménye szerint a hivatkozott cselekmény kimeríti a Büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 350. § (1) bekezdése e) pontja szerinti tényállást.

[6] A kifogása alátámasztására érintett nyilatkozatát és lakcímkártyájáról készített felvételt csatolta. Az érintett nyilatkozatában rögzítésre került, hogy telefonszáma, elektronikus levelezési címe kampánycélú felhasználásához nem járult hozzá.

[7] A Kifogástevő kérte, hogy a Ve. 43. § (3) bekezdésére tekintettel kérte, hogy a Bizottság ülésén szóbeli nyilatkozatot tehessen.

[8] Az általa előadottakra tekintettel kérte, hogy a Bizottság állapítsa meg a jogszabálysértés tényét, tiltsa el a jogsértőt a további jogszabálysértéstől, illetve hatáskörében eljárva tegyen feljelentést a rendőrfőkapitányságon.

II.

[A Bizottság döntése és jogi indokai]

[9] A kifogás részben alapos.

[10] A Ve. 297. § (1) bekezdés b) pontja alapján az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság dönt minden olyan kifogásról, amely kifejezetten az egyéni választókerületi választáshoz kapcsolódik.

[11] A Ve. 43. § (1) - (2) és (4) bekezdéseinek rendelkezései alapján a választási bizottság a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján tisztázza a döntéshozatalhoz szükséges tényállást. A választási bizottság eljárásában minden olyan bizonyíték felhasználható, amely alkalmas a tényállás tisztázásának megkönnyítésére. Bizonyíték különösen: a nyilatkozat, az irat, a tanúvallomás és a tárgyi bizonyíték. Az eljárásban a választási bizottság vagy a választási iroda által hivatalosan ismert és a köztudomású tényeket nem kell bizonyítani. A Ve. 43. (5) bekezdése mindezek alapján rögzíti, hogy a választási bizottság a bizonyítékokat egyenként és összességükben értékeli, és az ezen alapuló meggyőződése szerint állapítja meg a tényállást.

[12] A Ve. 140. §-a alapján kampányeszköznek minősül minden olyan eszköz, amely alkalmas a választói akarat befolyásolására vagy annak megkísérlésére.

[13] A Ve. 141. §-a szerint kampánytevékenység a kampányeszközök kampányidőszakban történő felhasználása és minden egyéb kampányidőszakban folytatott tevékenység a választói akarat befolyásolása vagy ennek megkísérlése céljából.

[14] A Ve. 149. §-a értelmében választási kampányanyag a választópolgár részére közvetlen megkeresés módszerével a 89. §-ban meghatározottak figyelembevételével juttatható el azzal, hogy egyéb adatai felhasználásához – mint telefonszám, elektronikus levélcím – a kifejezett hozzájárulása szükséges. A 89. § (1) A választópolgár jogosult megtiltani, hogy a választási szervek a róla nyilvántartott adatokat a 153. § szerint kiadják.

[15] A Ve. 218. § (1) bekezdése kimondja, hogy a választási bizottság a kifogásról a rendelkezésére álló adatok alapján dönt.

[16] A jelölő szervezetek nevében való eljárási jogosultságával kapcsolatban a Bizottság megállapítja, hogy Kifogástevő a jelölő szervezetek nevében eljárhat, tekintettel arra, hogy a Nemzeti Választási Rendszerben rögzített eljárási jogosultsággal rendelkező Dr. Öri Lászlótól származó, teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt meghatalmazást adtak le számára 2022. február 2. napján.

[17] A Bizottság előljáróban kiemeli, hogy a személyes adatok védelmével összefüggő ügyekben nincs eljárási jogosultsága, amennyiben érintett álláspontja szerint személyes adatait jogszerűtlenül kezelik, az arra jogosult szerv eljárását

kezdeményezheti, mely Magyarországon a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság; a választási bizottság így jelen kifogást kizárólag a Ve-ben előírtakra vonatkozásában vizsgálhatja.

[18] A Bizottság Kifogástevő által benyújtott, érintett nyilatkozatát megvizsgálta és rögzíti, hogy (1) az egyrészt tartalmazza azon kijelentését, mely szerint egyes személyes adatai – így a telefonszáma, valamint elektronikus levelezési címe – közvetlen politikai kampánycélú kiadásához nem járult hozzá, ennek ellenére keresték meg közvetlenül politikai üzenettel; (2) másrészt a telefonhívás – általa megfogalmazott – tartalmát foglalja magában. Ez utóbbi a nyilatkozatban a következőként szerepel: *„2022.március 28.-án délután 14 órakor a vezetékes [...] hívószámú telefonszámon felhívtak, a hívás automata volt. Az automata hangüzenet a következőket közölte: »Az ellenzéki összefogás nevében hívnak fel, és azt kívánják a tudomásomra hozni, hogy Orbán Viktor titkos paktumot kötött Putyinnal, hogy Magyarország innen támadja meg Ukrajnát. Ha ezt nem akarja, szavazzon az összefogásra. Ha egyetért ezzel, nyomja meg az 1-s gombot.«”*

[19] A nyilatkozat értékelése kapcsán először a Bizottság a Ve. 149. §-a szerinti, közvetlen kampány szabályaira irányadó választási eljárásjogi szabályok sérelmét vizsgálta. A Bizottság megvizsgálta az érintett nyilatkozatát, és a tényállás megállapítása során elfogadta, mint bizonyítási eszközt, tekintettel arra, hogy a jogsértés jellege a vonalas telefonra érkező hívás azonnali rögzíthetőségének technikai korlátozottsága miatt más módon nem bizonyítható.

[20] A Bizottság – tekintettel, hogy az eljárás során ezzel ellenkező körülmény nem merült fel – a jogsértés bizonyítékaként csatolt nyilatkozatban foglalt azon tényt elfogadta, mely szerint az érintett személy nem járult hozzá ahhoz, hogy telefonon keresztül részére közvetlen politikai kampány keretében politikai tartalmakat juttassanak el.

[21] A Bizottság a jogsértést elkövető személyével kapcsolatban rögzíti, hogy a kifogáshoz mellékelt bizonyíték alapján – amennyiben annak tartalma hitelességét fenntartás nélkül elfogadná – csupán az lenne megállapítható, hogy a sérelmezett megkeresés kinek az érdekében hangzott el, azonban az nem állapítható meg, hogy a sérelmezett kampány célú hívást konkrétan ki juttatta el érintetthez. A jogsértő azonosíthatóságával kapcsolatban a Bizottság utal a Kúria a Kvk.VII.39.322/2022/3. számú határozatában kifejtett álláspontra, mely szerint, amennyiben kérelmező a jogsértő személyére vonatkozóan nem szolgáltat konkrét bizonyítékot, és a választási bizottság eljárásban sem áll rendelkezésre olyan bizonyíték (nyilatkozat, okirat, írásbeli tanúvallomás, tárgyi bizonyíték, stb.), amelyből a jogsértő személye kétséget kizáróan beazonosítható, úgy a választási bizottság önmagában abból a körülményből, hogy mely jelölő szervezet népszerűsítése érdekében keresték fel telefonon keresztül érintettet, kétséget kizáróan nem tudja azonosítani a jogsértőt.

[22] A fentiek alapján a Kifogástevő jogorvoslati kérelme ezen részének a Bizottság helyt ad, és megállapítja, hogy ismeretlen személy előre felvett szöveg automatán keresztüli bejátszásán keresztül történő megkeresésével megsértette a Ve. 149. §-a szerinti, közvetlen politikai kampány szabályaira vonatkozó rendelkezését.

[23] A továbbiakban a Bizottság – Kifogástevő alapjogi sérelem megállapítására vonatkozó kérelmére tekintettel – az érintett nyilatkozatában szereplő, telefonos adatközlés leiratát vizsgálta.

[24] A nyilatkozat bár idézőjelek között tünteti fel a beérkezett telefonhívás szövegét, azonban a megfogalmazás és a nyelvtani értelmezés egybevetésével bizonyossággal megállapítható, hogy az a telefonhívásnak nem szó szerinti közlése. Mivel a telefonos megkeresés leírata kizárólag nyilatkozási formában került csatolásra, az abban elhangzottakat bemutató, alátámasztó egyéb bizonyíték nem áll a Bizottság rendelkezésére eljárása során.

[25] A telefonhívás alkalmával elhangzottak pontos, kétséget kizáró ismerete az alapelvi sérelem megállapítása tekintetében azért kiemelt jelentőségű, hiszen ezen kijelentés szó szerinti pontosságú ismerete elengedetlen előkérdése annak, hogy a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező választási, vagy bírói fórum kétséget kizáróan el tudja dönteni, hogy a sérelmezett kijelentés tényállításnak, vagy értékítéletnek tekinthető.

[26] A fent részletezett különbségtételt a következők miatt kiemelt jelentőségű. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint, a politikai közszereplők vonatkozásában a kritika határai szélesebbek, mint más személyek esetében. Ugyanakkor a véleménynyilvánítási szabadság által nyújtott oltalom szempontjából meg kell különböztetni a tényállítást az értékítélettől. Mivel az előző megléte bizonyítható, az utóbbi azonban lehetetlen. Így az értékítélet alkotmányos védelem alatt áll, a közszereplő becsületének csorbitására alkalmas hamis tényállítás, híresztelés, illetve ilyen tényre közvetlenül utaló kifejezés használata azonban nem – abban az esetben, ha a tényt állító, híresztelő, illetve ilyen tényre közvetlenül utaló személy tudta, hogy közlése lényegét tekintve valótlan, vagy azért nem tudta, mert a tőle elvárható körültekintést elmulasztotta. Az Alkotmánybíróság az 5/2015. (II. 25.) AB határozatban és a 9/2015. (IV. 23.) AB határozatában is állást foglalt a politikai véleménynyilvánítás kérdésében, és azokban a korábbi kúriai gyakorlattól eltérő mércét határozott meg: a választási kampányidőszakban a jelöltek, közszereplők kritizálhatóságának a mércéjét megemelte.

[27] Az Alkotmánybíróság kifejtette továbbá, hogy a közügyekkel összefüggő vélemények kinyilvánítását a szólásszabadság különös erővel védelmezi, és a közügyek megvitatásának lényegi részét jelentik a közügyek alakítóinak tevékenységét, nézeteit, hitelességét érintő megnyilvánulások: a társadalmi, politikai viták jelentős részben éppen abból állnak, hogy a közélet szereplői, illetve a közvitában résztvevők egymás elképzeléseit, politikai teljesítményét és azzal összefüggésben egymás személyiségét is bírálják. Másrészt az Alkotmánybíróság a szólásszabadságnak ebben a különösen védett körében is érvényesnek tartja a vélemények és a tényállítások megkülönböztetéséről mondottakat: „[a] tényállítást tartalmazó megnyilvánulások szintén részei a szólásszabadságnak. Egyrészt valamely tény közlése is kifejezhet személyes véleményt, másrészt tényközlések nélkül a véleményformálás is ellehetetlenülne. A szólás- és sajtószabadság határainak megvonásánál mindazonáltal indokolt különbséget tenni az értékítéletek és a tényállítások védettsége között (...). Míg vélemények esetében a hamisság bizonyítása értelmezhetetlen, addig a bizonyíthatóan hamis tények önmagukban nem állnak alkotmányos védelem alatt.” Az adott közlés védelmére vonatkozó alkotmányjogi mérce meghatározásakor tehát a közügyek vitáján belül is fontos kérdés, hogy a közlés értékítéletnek vagy tényállításnak minősül-e.

[28] A választási kampányban tett kijelentések jogszerűségének bírói mérlegelése körében irányadó alkotmányossági szempont, hogy „[v]álasztási kampányban tipikusan a közszereplők egymás közti kontextusában kell értelmezni és megítélni a

véleménynyilvánítási szabadságot, illetve annak korlátait. [31/2014. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [28]].

[29] A választási kampányt pedig az Alkotmánybíróság következetesen olyan szituációnak tekintette, amelyben a lehető legerősebben jönnek számításba a közügyek minél szabadabb vitája melletti érvek, és ahol leginkább helye van a politikai programokról és a jelöltek alkalmasságáról vallott vélemények akár túlzó, felfokozott megfogalmazásának; tekintettel arra is, hogy ezen időszak alatt a cáfolat vagy ellenvélemény kifejtésének is jelentős tere nyílik.”.

[30] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság a következő megállapításokat tette: „[a] politikai vitának a választási kampány során különösen is felfokozott körében a tényállítások meghatározása nem történhet önmagában a bizonyíthatósági teszt köznap értelemben vett automatikus alkalmazásával, azaz nem szorítkozhat kizárólag a vizsgált kijelentés szó szerinti tartalmának értékelésére. A közügyek intenzív vitájában résztvevők jogi felelősségre vonásához nem elegendő annak kimutatása, hogy a vizsgált megszólalás bizonyos elemei ténylegesen, objektív módon cáfolhatók.”.

[31] A Nemzeti Választási Bizottság joggyakorlata alapján a választási időszakra kiváltképp vonatkozatható az, amire az Alkotmánybíróság a politikusok egymás közti vitájával kapcsolatban már korábban is rámutatott: „az ő esetükben a személyüket ért bírálatot és minősítést a társadalmi nyilvánosság eleve másként, a demokratikus vita szükségszerű részeként, jellemzően a különböző politikai érdekek mentén értelmezendő megnyilvánulásként kezeli”. Amennyiben az egymásra tett kijelentések közvetlenül a közéleti szereplők politikai tevékenységére, programjára vagy közéleti hitelességére, alkalmasságára vonatkoznak, akkor – még ha kijelentő módon fogalmazták is meg őket – vélelmezhető, hogy a választópolgárok a közléseket véleményként értékelik. Szintén védelem alá tarthat a kritika túlzó, meghökkentő megfogalmazása, akkor is, ha a túlzás esetleg ténybeli kérdést is érint. Kétség esetén ráadásul a mérlegelés arra is támaszkodhat, hogy egyes részletek tényszerű cáfolatára a kampányban széles körű lehetőség nyílik.

[32] A fentiekre alapján a Bizottság álláspontja szerint a véleménynyilvánítás szabadságával kapcsolatos – a fentiekben részletezett körülmények – beható, körültekintő elbírálás vonatkozásában Kifogástevő bizonyítéka – különösen a megfogalmazás pontatlanságaira tekintettel – önmagában nem alkalmas arra, hogy a választási bizottságot olyan helyzetbe hozza, melynél fogva megalapozottan dönthetne konkuráló alapjogok tekintetében, megállapítva a tényállítás valótlanágát, avagy a közlés véleménynyilvánítás keretei között tartottságát, és ezzel az alapvető jogsérelem kapcsán álláspontját kialakíthassa. Ehhez ugyanis az elhangzott közlés szó szerinti, konkrét ismerete szükséges.

[33] A fentiek alapján a Bizottság a kifogás telefonhívás tartalmára vonatkozó, alapvető jogsérelem megállapítására vonatkozó részét – bizonyítottság hiányában – elutasítja.

[34] Mindezek tekintettel a Bizottság a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

III.

[A határozat alapjául szolgáló jogszabályi rendelkezések]

A határozat a Ve. 10. §-án, 43. §-án, 140-141. §-ain, 149. §-án, 208. §-án, 218. §-án, 297. § (1) bekezdés b) pontján, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ve. 10. § (1) és (3) bekezdésein, 221. § (1) bekezdésén, 223. § (1) és (3) bekezdésein, 224. § (1) - (4) bekezdésein, 225. §-án és 297. § (3) bekezdés b) pontján, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 37. § (1) bekezdésén, valamint a 62. § (1) bekezdés s) pontján alapul.

Pécs, 2022. március 31.

Dr. Csefko Ferenc
Baranya megye 01. számú
Országgyűlési Egyéni Választókerületi
Választási Bizottság
elnöke